

Geschiedenis

92 Goossen van Vreeswijck „16”.

Geschiedenis.

Een chemicus in het gevolg van Willem III bij diens landing in de Torbay in 1688.

Onlangs is, in het kader van het over geheel Engeland gevierde Festival ook de landing van Willem III in 1688

in de haven van Brixham en de opmars vandaar vertoond. Evenals in genoemd jaar de Prins, zeide de heer *P. H. R. Borgerhoff Mulder*, die hem nu voorstelde, bij aankomst aan de kade: „If I am welcome so carry me ashore”.

In de courantenverslagen vond ik niet vermeld, of ook de mijnningenieur en chemicus *Goossen van Vreeswijck* in het gevolg van de Prins is voorgesteld. Zijn aanwezigheid bij de landing volgt echter uit een door hem in 1689 uitgegeven werkje, dat ik in 1914 antiquarisch in handen kreeg. Het is thans aanwezig in de bibliotheek van de Royal Society te Londen, waar het beter op zijn plaats

is (met overdrukjes van twee mededelingen over *van Vreeswyck*, in het Chemisch Weekblad verschenen: 1914, 1075 en 1915, 28). Of ook in een Nederlandse bibliotheek een exemplaar te vinden is, bleek mij nog niet. Wel zijn acht van zijn boeken aanwezig in de bibliotheek der Universiteit van Amsterdam (de titels zijn volledig genoemd in Chemisch Weekblad 1914, 1078). Zes ervan treft men aan in de historische bibliotheek der Nederlandse Chemische Vereniging (Chemisch Weekblad 1949, 210). Zij zijn merkwaardig voor hen, die belang stellen in de stand der chemie tegen het einde der zeventiende eeuw.

De titel van het in 1689 verschenen werkje is volledig: „De Roos en Lelye der Koningen. Waar in gehandelt wert de Landinge der Armée in Engelant. De Rijkdommen der Metalen, en de bewerkinge der selver door de Konst des vuys, ook de kentekenen der Gesteentens, haere gangen en natuyre, en wat voor Medicyne daer uijt

gemaakt kunnen worden, waar van de oude Philosophen hebben gesproken door *Goose van Vreeswyck*, Bergmeester, Mineur en Vuyr-werker van sijn Majesteyt van Groot-Brittanje. In 's Gravenhage, 1689" (24 pp. kwarto). De schrijver was toen 63 jaar.

Een copie van zijn aanstelling is er ook in afgedrukt: „Syne Hoogheyd ordonneert hier mede *Goose van Vreeswyck*, Mr. Berghwercker, omme sich te late employeren omtrent het Mineren, ende in het stuk van het Vuyrwerk, of andere Occasien, waer toe bequaem zal werden geoordeelt voor de aenstaende Expeditie. Gedaen in 's Gravenhage den 6 October 1688. G. H. Prince d'Orange. Ter ordonnantie van Syne Hoogheyd *C. Huygens*." Deze *Huygens* (*Constantijn junior*), geboren in 1628, was in 1672 zijn vader (de dichter) als secretaris van stadhouder *Willem III* opgevolgd. Hij was een broeder van *Christiaan Huygens*.

W. P. Jorissen.